Gemeente Assen

Plan bestrijden energiearmoede

Juli 2025

Samenvatting

Aanleiding
Vanuit het plan van aanpak *altijd-goed maatregelen* dat in 2022 door de raad is vastgesteld, ondersteunen wij al enige tijd inwoners met energiearmoede. In juni 2024 is door de raad een motie aangenomen om een plan te maken om energiearmoede in Assen structureel en duurzaam te bestrijden. Dit plan is de uitwerking van die motie en beschrijft de aanpak en extra instrumenten die nodig zijn om huishoudens met energiearmoede te ondersteunen.

Leeswijzer
In dit document beschrijven we in hoofdstuk 1 wat energiearmoede is en aan welke knoppen je als gemeente kan draaien om energiearmoede te bestrijden. In hoofdstuk 2 schetsen we de situatie in Assen en laten we zien op welke buurten we onze activiteiten om energiearmoede te bestrijden vooral zullen richten. In hoofdstuk 3 leggen we uit wat we op dit moment via het Asser Energieloket en onze aanpak *altijd-goed maatregelen* al doen en wat we tot nu toe geleerd hebben. In hoofdstuk 4 selecteren we een voorbeeldbuurt, waarvan we een beeld schetsen, een analyse maken en waar we vervolgens laten zien welke acties hier het meest voor de hand liggen de komende jaren. Vervolgens beschrijven we in hoofdstuk 5 hoe onze aanpak energiearmoede eruit ziet en hoe we de doelgroep proberen te bereiken. We laten zien welke voorzieningen we voortzetten. Op basis van de ervaringen vanuit het Asser Energieloket doen we tenslotte een voorstel voor een aantal (extra) instrumenten om inwoners met energiearmoede te helpen en maken we een inschatting van het verwachte effect van deze instrumenten op energiearmoede in de gemeente. Het laatste hoofdstuk geeft een overzicht van de nu al beschikbare regelingen voor verduurzaming en het gebruik daarvan.

Samenvatting

Hoofdstuk 1. Wat is energiearmoede?
Energiearmoede is het gebrek aan toegang tot (betaalbare) energievoorzieningen in huis. Huishoudens die in energiearmoede leven, hebben een slecht geïsoleerde woning en niet genoeg mogelijkheden om die aan te pakken. Doordat ze weinig geld hebben, stoppen ze met hun woning verwarmen. Dit leidt tot een slecht binnenklimaat en gezondheidsproblemen.

Hoofdstuk 2. Wat is de situatie in Assen?
In de gemeente Assen hadden in 2022 gemiddeld 7,2% van de huishoudens te maken met energiearmoede. Onderzoek van TNO laat zien dat 10-14% van energiearme huishoudens woningeigenaar is en 86-90% huurder. Uit onze monitor blijkt dat de percentages echter sterk verschillen per wijk en buurt. De hoogste aantallen en percentages van huishoudens met energiearmoede komen voor in de wijken Pittelo, Noorderpark, Assen Oost, Lariks en Assen Centrum. In deze wijken hebben we 15 buurten geselecteerd die onze focus hebben in dit plan.

Hoofdstuk 3. Wat doen we al in Assen?
Onze al bestaande aanpak energiearmoede valt onder het plan van aanpak *altijd-goed maatregelen* dat in juni 2022 door de raad is vastgesteld. Binnen deze aanpak, die uitgevoerd wordt samen met Vaart Welzijn, bieden we onder het Asser Energieloket al allerlei ondersteuning aan voor huishoudens die in energiearmoede leven. We hebben een klantreis ontwikkeld en een gereedschapskoffer met verschillende maatregelen om aan te bieden aan huishoudens, zoals een energiecoachbezoek, een energieadviseur, het aanbrengen van bespaarproducten via het Drents Fixteam, diverse provinciale- en gemeentelijke isolatiesubsidies, de Energiebespaarlening van het Warmtefonds en de VoorzieningenWijzer. Zie hoofdstuk 7 voor een volledig overzicht van wat we al aanbieden.

Het Asser Energieloket speelt een belangrijke rol in de aanpak energiearmoede. Inwoners die op basis van persoonlijke omstandigheden gedurende het hele verduurzamingstraject intensieve begeleiding nodig hebben, worden begeleid door de medewerker van het loket. Vanuit het Asser Energieloket is er een korte lijn met de buurtwerkers van Vaart Welzijn. De vertrouwensband die er bestaat tussen de buurtwerkers en inwoners opent de deur voor de medewerkers van het Energieloket. De beschikbare subsidies bieden inwoners vervolgens de kans hun huis echt te verbeteren. Inwoners met energiearmoede hebben wel behoefte aan een aantal extra instrumenten die we beschrijven in hoofdstuk 5.

Hoofdstuk 4. Aanpak voorbeeldbuurt
In hoofdstuk 4 behandelen we de Componistenbuurt Oost als voorbeeld van een buurt waar de kans op energiearmoede hoog is en waar we ons om deze reden extra op zullen richten met onze aanpak. We zien daar bij de koopwoningen veel lage energielabels en dat er nog weinig gebruik is gemaakt van de provinciale en

gemeentelijke subsidies. Dat terwijl de inkomens in deze buurt wel relatief laag zijn. Het ligt voor de hand om in de zuidoostelijke hoek van deze buurt in een collectieve isolatieactie met huis-aan-huisacties woningbezitters te wijzen op de ondersteuning en (gestapelde) subsidies die voor hen beschikbaar zijn. Om een indruk te geven van de te bereiken effecten voor minderdraagkrachtige woningbezitters laten we het beoogd resultaat zien. Het aanbrengen van twee isolatiemaatregelen kan leiden tot een besparing op de energierekening van zo'n €250 (spouwmuurisolatie) en €350 (HR++-glas) per jaar. Samen (€600 per jaar) is dat een besparing van 21% op de gemiddelde energierekening voor energiearme huishoudens uitgaande van de energieprijzen van 2023. Het is een bedrag dat vergelijkbaar is met de gemiddelde energiearmoedekloof voor een energiearm huishouden.

Hoofdstuk 5. Voorstel aanpak en (extra) instrumenten

Er zijn een aantal voorzieningen waarvan we hebben gezien dat ze effect hebben en die we graag blijvend willen aanbieden aan inwoners met energiearmoede. Een aantal van deze voorzieningen zijn al meegenomen in het voorstel voor voortzetting van het Asser Energieloket, omdat deze niet alleen gericht zijn op huishoudens die te maken hebben met energiearmoede en omdat hiervoor al dekking is uit andere bronnen. De voortzetting van de witgoedwissel en van de gemeentelijke isolatiesubsidie zijn hierin echter nog niet opgenomen en hiervoor ontbreekt ook nog dekking. Vanuit de ervaringen van het Asser Energieloket zien we dat daarnaast meer nodig is om huishoudens die in energiearmoede leven echt verder te helpen. Een aantal extra instrumenten zijn noodzakelijk om inwoners met energiearmoede beter te ondersteunen. Allereerst willen we inregelen dat we de landelijke ISDE-subsidie voor inwoners kunnen voorfinancieren. Ook willen we een fonds opzetten waaruit we inwoners kunnen ondersteunen met maatregelen waar nu geen subsidie voor is en reserveren we middelen voor de inzet van buurtwerkers.

1. Wat is energiearmoede?

1.1 Wat is energiearmoede?

TNO definieert energiearmoede als het gebrek aan toegang tot (betaalbare) energievoorzieningen in huis.[1] Deze huishoudens kunnen door de slechte staat van hun huis en hun financiële situatie geen gezond binnenklimaat handhaven. Ook kunnen huishoudens niet meekomen in de energietransitie. Volgens de LIHKLEK-definitie van TNO is er sprake van energiearmoede bij een huishouden als er een combinatie is van 1) een laag inkomen, 2) hoge energiekosten en 3) een lage energetische kwaliteit van de woning.[1, 3]

De mate van energiearmoede is in te schatten op basis van de volgende drie indicatoren: 1) de betaalbaarheid van energie, 2) de energetische kwaliteit van het huis en 3) in hoeverre inwoners in staat zijn om zelfstandig hun woning te verduurzamen.[1] De laatste indicator gaat enerzijds over de financiële mogelijkheden van inwoners, maar gaat ook over of inwoners een eigen woning hebben. Huurders hebben namelijk vaak niet de keuze om het huis waarin ze wonen, te verduurzamen.[1] Mensen die in energiearmoede leven hebben vaak niet de informatie, vaardigheden of middelen om gebruik te maken van beschikbare subsidies en regelingen.[2]

Energiearmoede kan voorkomen bij mensen die ook in algemene armoede leven, maar dat hoeft niet zo te zijn. Er zijn inwoners die normaal gesproken niet in armoede leven, maar wel financiële problemen krijgen door de gestegen energieprijzen. En er zijn inwoners die een laag inkomen hebben maar die geen moeite hebben om hun energierekening te betalen.[3]

1.2 Bij wie komt energiearmoede het meest voor?

Energiearmoede komt vaker voor bij mensen met een praktischere opleiding en/of die een ziekte of beperking hebben. Ook alleenstaande vrouwen met kinderen, gepensioneerde vrouwen en/of mensen met een migratieachtergrond leven vaker in energiearmoede. Waarschijnlijk omdat deze groepen vaak een achtergestelde economische positie hebben, gevoeliger zijn voor kou en/of vaker ouder worden. Energiearmoede komt vaker voor bij mensen die wonen in de sociale huursector.[3]

1.3 Wat zijn de gevolgen van het leven in energiearmoede?

TNO concludeert[2] dat het wonen in energiearmoede een aantal nadelige gevolgen heeft, waaronder fysieke en mentale gezondheidsproblemen. Fysieke en mentale gezondheidsproblemen kunnen op hun beurt ook (weer) bijdragen aan energiearmoede.

1.4 Wat is belangrijk bij het bestrijden van energiearmoede?

Bij het bestrijden van energiearmoede wordt vaak de nadruk gelegd op het financieel ondersteunen van de inwoners. Een maatregel die structureler bijdraagt aan het bestrijden van energiearmoede is het verduurzamen van de woning.[3] Dit kan door renovaties te doen in de woning, door het geven van energieadvies en het aanbrengen van kleine energiebesparende maatregelen. Deze stappen zorgen voor het verminderen van de energiekosten en kunnen ook een positief effect hebben op de gezondheid van inwoners. Aan de andere kant hangt het succes van het nemen van deze maatregelen ook af van andere factoren, zoals de energievraag, de gezondheid van de inwoners voor de renovatie en de ervaren stress door de renovatie.[3]

1.5 Wat is het verwachte effect van maatregelen?

Internationale onderzoeken laten zien dat investeren in huishoudens met energiearmoede voordelen biedt voor deze huishoudens én de samenleving als geheel. Uit studies over de investeringen in Ierland en Nieuw-Zeeland bleek dat elke geïnvesteerde euro ongeveer 2,5 euro oplevert, onder andere door emissiereducties, energiebesparing, hoger comfort en verbeterde gezondheid.[2] Ook voor de rest van de samenleving zijn er (economische) voordelen, door hogere arbeidsproductiviteit, betere leerprestaties en minder astma bij kinderen veroorzaakt door schimmel.[2] Energiearmoede bestrijden leidt ook tot meer draagvlak in de samenleving voor de energietransitie, omdat niemand achterblijft of buitengesloten wordt.[2]

1.6 Hoeveel energiearmoede is er verwacht in 2025 en daarna?

Als er geen compensatie komt voor de hoge energieprijzen die verwacht worden in 2025 zal tussen de 6,6 en 7,6% van de huishoudens in Nederland te maken krijgen met energiearmoede. Ook is de verwachting dat de energiekosten in de toekomst alleen maar hoger worden door het moeten aanpassen van het gasnet, de

[1] De feiten over energiearmoede in Nederland: Inzicht op nationaal en lokaal niveau, 2021, TNO, P11678
[2] Energiearmoede en de energietransitie: Energiearmoede beter meten, monitoren en bestrijden, 2020, TNO
[3] Energy Poverty: A Science and Policy State of Play, 2023, TNO, P10119

1. Wat is energiearmoede?

aankomende CO_2-beprijzing en het doorberekenen van netbeheerkosten voor de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk.[4]

1.7 (Hoe) kan je energiearmoede structureel oplossen?

Er zijn drie oorzaken die leiden tot energiearmoede:

1. Een te laag inkomen;
2. Te hoge energiekosten;
3. Geen mogelijkheid om mee te doen aan de energietransitie.

1. Een te laag inkomen

De gemeente heeft maar beperkte invloed op het inkomen van inwoners. TNO heeft echter berekend dat huishoudens met lage inkomens structureel kwetsbaar zijn, en 8% van hun inkomen aan energie besteden, ook als hun woningen goed geïsoleerd zijn. Het bedrag dat huishoudens uitgeven aan hun energierekening kan verlaagd worden via directe energiecompensatie of inkomensafhankelijke belastingkortingen, ook al is hier wel meer administratie- en uitvoeringscapaciteit voor nodig.[5] De energietoeslag of de bijdrage uit het Tijdelijke Noodfonds Energie van het Rijk (zie hoofdstuk 7) is een voorbeeld van een energiecompensatie. De gemeente Assen heeft ook andere regelingen om huishoudens met een laag inkomen te ondersteunen, waaronder de individuele inkomenstoeslag, de maatwerkregeling gebruiksgoederen en kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen.[6]

2. Te hoge energiekosten

Het merendeel van de huishoudens is niet kwetsbaar[7] voor hoge energieprijzen, vooral niet de middeninkomens en hogere inkomens. Huishoudens met hoge inkomens zijn zelden kwetsbaar, onafhankelijk van het energielabel van hun huis. Zelfs bij heel hoge energieprijzen besteed deze groep maar een klein percentage van hun inkomen aan het betalen van hun energierekening.
De kwetsbaarheid zit deels bij huishoudens met een middeninkomen. Huishoudens met een slecht geïsoleerde woning zijn gevoeliger voor hoge energieprijzen dan huishoudens die wonen in een goed geïsoleerde woning.

Huishoudens met lage inkomens zijn structureel kwetsbaar, ook als ze in goed geïsoleerde huizen wonen. Toch leidt het verduurzamen van hun woning wel tot een afname van 10 tot 20% in het aantal huishoudens dat een hoog percentage van hun inkomen besteed aan energie.[5] En 11% van de huishoudens met een laag inkomen zou niet meer een hoog percentage van hun inkomen aan energie besteden, als hun huis goed geïsoleerd zou worden.[5] Een vijfde van deze huishoudens heeft een koopwoning. De rest (80%) is huurder en daarmee afhankelijk van de verhuurder. Bij huishoudens met een inkomen tussen het minimum en modaal zou 50% na isolatie niet meer een hoog percentage van hun inkomen betalen aan energie. [5]

3. Geen mogelijkheid om mee te doen aan de energietransitie

Inwoners kunnen niet meedoen met de energietransitie omdat ze bijvoorbeeld huurder zijn en de verhuurder de woning niet verduurzaamt, of omdat ze moeite hebben om plannen te maken om de eigen woning te verduurzamen. Vaak hebben inwoners door sociale en/of gezondheidsproblemen ook niet de energie en tijd om bezig te zijn met de verduurzaming van hun woning. Hierbij helpt het niet mee dat subsidieregelingen en leningen vaak ingewikkeld en lastig te begrijpen zijn. Inwoners hebben behoefte aan duidelijke informatie over de mogelijkheden om de eigen woning te verduurzamen, laagdrempelige en begrijpelijke regelingen en ondersteuning bij het aanvragen van offertes, subsidies en/of leningen.

In hoofdstuk 3 laten we zien wat we al doen om minderdraagkrachtige inwoners te ondersteunen bij verduurzaming van de eigen woning. In hoofdstuk 5 gaan we verder in op wat we als gemeente extra kunnen doen om inwoners te helpen die in energiearmoede leven. Daar maken we ook schattingen van de effecten op de kosten van inwoners als gevolg van onze inzet. Aangezien het bestrijden van energiearmoede een structurele aanpak vereist, zetten wij in op een langdurige ontzorging van inwoners via het Asser Energieloket.

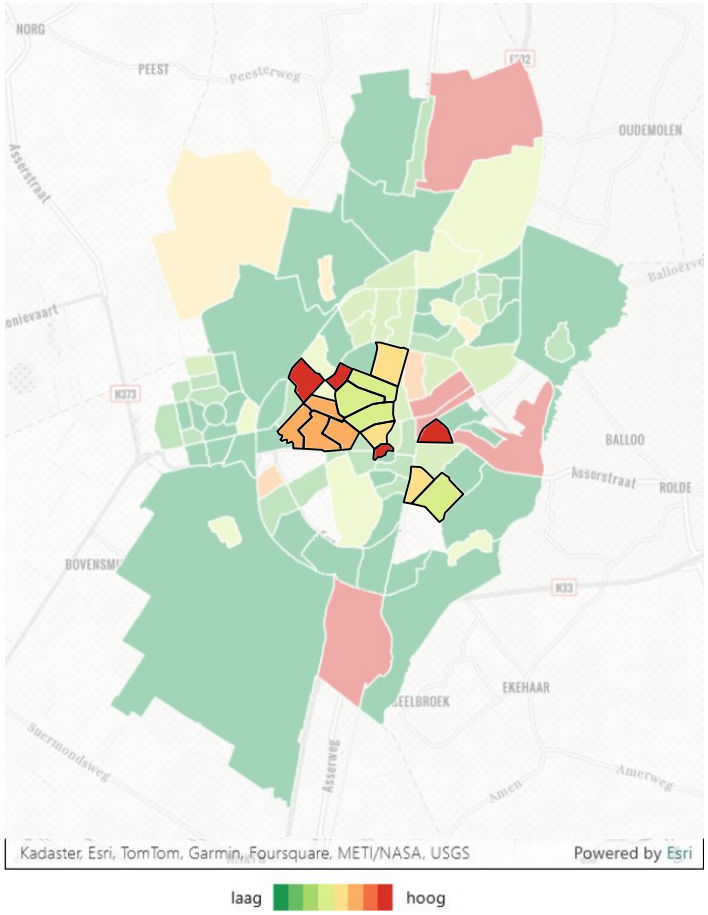
[4] Mogelijk stijgende energieprijzen kunnen zorgen voor toename energiearme huishoudens, https://energy.nl/publications/energieprijzen-energiearme-huishoudens, geraadpleegd op 10-03-2025.
[5] Bron: Unequal household vulnerability to high energy prices and the elusive quest for targeted policy support: Evidence from the Netherlands, TNO 2025 R10499, p.5
[6] Bron: Effectiviteit van minimaregelingen in gemeente Assen, Trendbureau Drenthe, oktober 2024.
[7] In het onderzoek van TNO wordt de kwetsbaarheid voor hoge energieprijzen gemeten aan de hand van het percentage van het inkomen dat besteed wordt aan energie. Als een huishouden meer dan 8% van het inkomen besteed aan het betalen van de energierekening, wordt er gesproken over een hoog percentage van het inkomen dat dat huishouden aan energie besteed.

2. Wat is de situatie in Assen?

Op basis van het rapport Energiearmoede uit de monitor Energietransitie verwachten we dat er in 2022 in de gemeente Assen 2387 huishoudens met energiearmoede waren.[8] Dit is ongeveer 7,2% van het totale aantal woningen in Assen.[9] Dit percentage valt binnen de landelijke verwachting van het percentage huishoudens met energiearmoede voor 2025.[4] Onderzoek van TNO laat zien dat 10-14% van de energiearme huishoudens woningeigenaar is en 86-90% huurder.[10,11] De wijken waar energiearmoede het meest voorkomt zijn de Lariks, Noorderpark, Assen Oost, Assen Centrum en Pittelo.

De kans op energiearmoede in de gemeente Assen is op buurtniveau weergegeven in Figuur 1. De kleuren op de kaart geven aan wat het percentage energiearmoede per buurt is. Er zijn een aantal buurten die rood of oranje gekleurd zijn, en daarom een relatief hoog percentage energiearmoede hebben (>8%), maar die we buiten beschouwing laten omdat de aantallen woningen daar laag zijn. Voorbeelden hiervan zijn buitengebieden en industrieterreinen.

We hebben een aantal buurten geselecteerd waar de kans op energiearmoede en de aantallen huishoudens met energiearmoede het hoogst zijn. We noemen dit focusbuurten. Op deze buurten zullen we onze activiteiten om energiearmoede te bestrijden vooral richten. De focusbuurten die we hebben gekozen voor dit plan zijn: Pittelo Midden, de Componistenbuurt Oost, de Oude Molenbuurt, de Schildersbuurt, Luchiesland Noord, het Koopmanskwartier, De Lariks West, De Lariks Oost, Vredeveld Zuid, Veningerland, De Dorpen, het Brinkkwartier, Luchiesland Zuid, Zwarte Water en Landgoed Lariks. De activiteiten die het meest voor de hand liggen in deze focusbuurten staan beschreven in Bijlage 1. In hoofdstuk 4 geven we een voorbeeld van de analyse en voorgestelde aanpak in de focusbuurt Componistenbuurt-Oost.

Figuur 1. De voorspelde kans op energiearmoede op buurtniveau voor de gemeente Assen, waarbij laag (donkergroen) is 0-2,5% en hoog (rood) 20% of meer. Buurten zonder kleur zijn te klein om een nauwkeurige voorspelling te doen. De voorspelde kans heeft een nauwkeurigheid van 95%. Uitgelicht en omlijnd zijn de geselecteerde focusbuurten.

Als energiearmoede-indicator is LIHKLEK gebruikt: een inkomen onder 130% van het sociaal minimum, meer geld kwijt aan energie dan de laagste 50% in Nederland en een energielabel van C, D of lager. Bron: DataFryslân en CBS microdata.

[8] Dit aantal is afkomstig uit data van DataFryslân die een machine learning model hebben ingezet om op basis van CBS-data de kans op energiearmoede op buurtniveau te berekenen. De betrouwbaarheid van de berekende kans is 95%. De kans op energiearmoede per buurt hebben we vermenigvuldigd met het aantal woningen om tot het totale aantal huishoudens met energiearmoede te komen. De data is van 2022.
[9] 1 januari 2022: 32.680 woningen; 1 januari 2023: 32.998 woningen (https://assen.incijfers.nl/Jive?workspace_guid=2900aea3-606d-4bb6-bc07-916b02dfeda2)
[10] Landelijke cijfers laten zien dat energiearme huishoudens bestaan uit 14% woningeigenaren en 86% huurders in 2022. Bron: Energiearmoede in Nederland, TNO 2024 R10801.
[11] De energiearmoedemonitor van het TNO laat zien dat voor Assen o.b.v. data uit 2022 en 2023 10% van de energiearme huishoudens woningeigenaren zijn en 90% huurder. Bron: https://energiearmoede.tno.nl/. Geraadpleegd op 25-06-2025.

3. Wat doen we al in Assen?

Onze al bestaande aanpak energiearmoede valt onder het plan van aanpak *altijd-goed maatregelen* dat in juni 2022 door de raad is vastgesteld. Binnen deze aanpak, die uitgevoerd wordt samen met Vaart Welzijn, bieden we onder het Asser Energieloket al allerlei ondersteuning aan voor huishoudens die in energiearmoede leven. We hebben een klantreis ontwikkeld en een gereedschapskoffer met verschillende maatregelen om aan te bieden aan huishoudens, zoals bezoek energiecoaches, een energieadviseur, het aanbrengen van bespaarproducten via het Drents Fixteam, diverse provinciale- en gemeentelijke isolatiesubsidies, de energiebespaarlening van het Warmtefonds en de VoorzieningenWijzer. Zie hoofdstuk 7 voor een volledig overzicht van wat we al aanbieden.

Deze maatregelen hebben als doel om inwoners mee te nemen in de energietransitie. Een deel van de Asser inwoners heeft moeite om mee te komen, omdat ze beperkte financiële middelen hebben, en ook informatieachterstand en sociale problematiek vaak een rol spelen.

3.1 Uitgangspunten

Onze aanpak van energiearmoede heeft de volgende uitgangspunten:

Inzetten op willen
We bouwen vertrouwen en enthousiasme op bij minderdraagkrachtige inwoners door een persoonlijke en laagdrempelige aanpak. We zetten in op het vergroten van vertrouwen door waar nodig eerst in te zetten op kleine besparingsmaatregelen van het Fixteam Drenthe, de witgoedwissel en de energiecoach. Door de opbrengsten hiervan te ervaren, bouwen we vertrouwen en motivatie op om daarna ook grotere verduurzamingsmaatregelen te treffen.

Inzetten op kunnen
We hebben aandacht voor zowel financiële als praktische obstakels die minderdraagkrachtige inwoners verhinderen hun woning te verduurzamen. We willen door ontzorging ruimte creëren bij inwoners, zodat ze tijd en energie hebben voor het verduurzamen. Deze groep inwoners komt vaak in aanmerking voor subsidies maar als voorfinanciering nodig is, kunnen ze dat niet bekostigen. Dit speelt vooral bij landelijke subsidies. Bij onze eigen subsidies proberen we de drempel zo laag mogelijk te houden.

Inzetten op individueel (passend bij jou) en collectief (ontzorgen, samen)
Onze aanpak is persoonlijk, laagdrempelig en gericht op het individu, zodat individuele huishoudens keuzes kunnen maken die passen bij hun specifieke situatie. Tegelijk helpt een collectieve aanpak ook bij het enthousiasmeren en in beweging krijgen van individuele huishoudens. Goede voorbeelden doen volgen. Ontzorgen is bovendien soms gemakkelijker door een collectief aanbod te ontwikkelen voor een grotere groep mensen.

3.2 Doelgroepen

Onze aanpak richt zich op twee doelgroepen, namelijk inwoners met een eigen woning en huurders. Inwoners met een eigen woning hebben zelf zeggenschap over hun woning en verduurzaming hiervan. Huurders hebben minder tot geen invloed op de verduurzaming van de huurwoning. Onderzoek van TNO maakt echter duidelijk dat het grootste deel van de huishoudens dat in energiearmoede leeft, een woning huurt.[12]

3.3 Rol Asser Energieloket

Het Asser Energieloket speelt een belangrijke rol in de aanpak energiearmoede. Met het Asser Energieloket ondersteunen we inwoners bij de verduurzaming van hun woning. De vijf locaties van het Asser Energieloket (De Schulp, Markehuus, BIC Lariks, Kloosterveste en Duurzaamheidscentrum Assen) zijn zo gekozen dat er een goede spreiding is over de stad. In de ochtend kunnen inwoners zonder afspraak een loket naar keuze bezoeken. In de middag zijn er afspraken met inwoners; vaak vinden die plaats bij de inwoners thuis.

Er zijn bij het loket vier vormen van ondersteuning die inwoners geboden wordt, afhankelijk van wat ze nodig hebben:

[12] 75% van de mensen die in Nederland in energiearmoede leven wonen in een corporatiewoning, 15% woont in een particuliere huurwoning, 10% in een koopwoning. Bron: De energiearmoedekloof in Nederland, TNO 2024 R11693, p.33

3. Wat doen we al in Assen?

1. De vraag is eenvoudig en kan bij de intake meteen worden afgehandeld door de energieadviseur.
2. We zetten op basis van de vraag van de inwoner direct een energiecoach in om het proces verder te begeleiden. Hierbij wordt ook gedrag en gebruik van energie bekeken. In een overdrachtsformulier wordt de aanvraag afgehandeld of wordt een vervolgactie ingezet. Dit kan van alles zijn: bezoek van een energieadviseur, onderzoek door een externe specialist of financieel advies.
3. De inwoner weet welke maatregelen die wil nemen, maar heeft specifieke gegevens nodig voor de maatregel om die goed uit te voeren. De inwoner wordt in dit geval direct doorgeleid naar een onafhankelijke externe energieadviseur.
4. De inwoner heeft op basis van persoonlijke omstandigheden gedurende het hele traject intensieve begeleiding nodig. Deze inwoners worden begeleid door de energieadviseur van het Asser Energieloket in samenwerking met een medewerker van Vaart Welzijn. Inwoners die in energiearmoede leven, vallen onder deze vorm van ondersteuning.

De *Evaluatie en voorstel voortzetting Asser Energieloket* laat zien hoe de werkwijze van dit loket aansluit bij de behoeften van inwoners die in energiearmoede leven.

3.4 Verbinding met Vaart Welzijn

In eerste instantie kwamen minderdraagkrachtige inwoners via een buurtwerker van Vaart Welzijn binnen en verwees de buurtwerker de inwoner door naar een energieadviseur of energiecoach die door de gemeente werd ingezet. Inmiddels, met de aanwezigheid van vijf energieloketten in de gemeente, komen inwoners ook direct bij het Asser Energieloket binnen of via de energiecoaches van de energiecoöperatie Asser Energie.

De loketmedewerker legt verbinding met Vaart Welzijn als die een aanvullende hulpvraag of behoefte aan extra ondersteuning signaleert. Er is een korte lijn tussen de loketmedewerker en de buurtwerker en ze trekken samen op bij het bezoek aan de inwoner. Waar de buurtwerker de inwoners goed kent en al een vertrouwensband heeft opgebouwd, kan de loketmedewerker oplossingen aandragen voor het verduurzamen van de woning en helpen met het beoordelen van offertes en maatregelen.

3.5 Financiering van het verduurzamen

De loketmedewerkers kunnen inwoners helpen met grote en kleine verduurzamingsstappen te zetten door hen te wijzen op en te helpen met het aanvragen van verschillende beschikbare voorzieningen. De volgende voorzieningen zijn beschikbaar voor inwoners die huurder zijn en inwoners met een eigen woning (zie Tabel 1). Regelingen voor specifiek verhuurders en VvE's zijn hierbij buiten beschouwing gelaten.

Tabel 1. Overzicht van de voorzieningen die (onder voorwaarden) beschikbaar zijn voor huurders en woningeigenaren.

Huurders én woningeigenaren	Alleen woningeigenaren
Voorzieningenwijzer	Collectieve isolatieacties
Drents Fixteam	Gemeentelijke subsidie lokale aanpak isolatie
Energiecoach	Provinciale subsidie isolatiemaatregelen
Witgoedwissel	Gemeentelijke subsidie isolatiemaatregelen
Subsidie Waardevermeerdering	ISDE
	Energiebespaarlening
	Verzilverlening
	Energieadviseur

Tabel 1 laat zien dat er voor huishoudens met een eigen woning veel regelingen beschikbaar zijn. Huurders hebben minder opties en blijven afhankelijk van de verhuurder. Particuliere verhuurders kunnen bij het Asser Energieloket terecht voor ondersteuning bij het verduurzamen van hun woningen. Woningcorporaties hebben met het Rijk afgesproken dat in 2028 woningen met energielabel E, F en G zoveel

3. Wat doen we al in Assen?

mogelijk uitgefaseerd zijn.[13] In Assen heeft woningcorporatie Actium de verduurzaming van zo'n 2.400 woningen gepland in de periode 2024 tot 2029. Ook bieden zij sinds 2023 een energiebespaaradviseur aan voor hun huurders, vooral als blijkt dat ze financiële problemen hebben. Deze energiebespaaradviseurs speelden ook een rol in het onder de aandacht brengen van de witgoedwissel.

Voor meer informatie over deze voorzieningen en hoeveel er van gebruik is gemaakt in Assen, zie hoofdstuk 7.

3.6 Onze ervaringen tot nu toe

Wat werkt goed?

- Het Asser Energieloket is laagdrempelig. Inwoners weten het loket steeds beter te vinden, ook inwoners uit minderdraagkrachtige huishoudens;
- Het loket gaat uit van een persoonlijke benadering en begeleiding op maat: in contacten met minderdraagkrachtige inwoners is er een beter beeld gekregen van welke ondersteuning nodig is en waar behoefte aan is;
- De samenwerking met buurtwerkers van Vaart Welzijn is essentieel. De goede samenwerking zorgt ervoor dat inwoners stappen zetten (zie kader);
- De inwoners van Assen weten de subsidies steeds beter te vinden. Er wordt goed gebruik gemaakt van de gemeentelijke en provinciale isolatiesubsidie;
- Het kunnen stapelen van provinciale en gemeentelijke subsidies biedt inwoners de kans echt hun huis te verbeteren. Hiermee hebben we inwoners echt iets te bieden.

Ervaring van een loketmedewerker
De samenwerking met Vaart Welzijn zorgt ervoor dat het veel makkelijker is om inwoners mee te krijgen in het verduurzamen. De buurtwerker van Vaart Welzijn heeft een goede relatie met de inwoner en er is onderling vertrouwen. Dat maakt het verschil als wij met z'n tweeën op bezoek gaan bij een inwoner. De inwoner vertrouwt erop dat verduurzamingsstappen zetten een goed idee is als een buurtwerker dat zegt, zelfs als daarbij grote bedragen uitgegeven moeten worden.

Ervaring van een buurtwerker Vaart Welzijn
De inzet van buurtwerkers van Vaart Welzijn is van grote waarde in de aanpak energiearmoede en blijft wat mij betreft essentieel, ook naast de ondersteuning die het Asser Energieloket biedt. Wat deze aanpak krachtig maakt is de samenwerking tussen verschillende professionals. In de praktijk hebben inwoners vooral contact met Robert (energieadviseur) en mij als buurtwerker. Vanuit het welzijnswerk ligt onze focus op het signaleren van bredere problematiek binnen een huishouden. Dat gaat verder dan alleen de hoge energiekosten of een slecht geïsoleerde woning. Uit onderzoek blijkt dat energiearmoede vaak samenhangt met andere uitdagingen, zoals financiële zorgen, gezondheidsproblemen of sociaal isolement.

Als buurtwerkers zijn wij getraind om deze signalen op te vangen en te agenderen. We kijken niet alleen naar het energieprobleem, maar naar het geheel. En juist die brede blik maakt het verschil; want pas als je alle knelpunten in beeld hebt en aanpakt, kun je duurzame verandering realiseren. Vaart Welzijn heeft expertise op alle leefgebieden waarin inwoners problemen kunnen ervaren. Bovendien werken we met korte lijnen richting andere organisaties en hulpinstanties, waardoor we snel kunnen schakelen en passende ondersteuning kunnen inschakelen.

[13] https://aedes.nl/media/document/2024-nationale-prestatieafspraken, p. 23. December 2024. Geraadpleegd op 28-05-2025. Uitzonderingen zijn monumenten en woningen die voor sloop staan aangemerkt.

3. Wat doen we al in Assen?

Wat werkt nog niet goed?

- Een deel van de minderdraagkrachtige inwoners meldt zich nog niet en het is moeilijk om hen te bereiken;
- In een aantal gevallen is gebleken dat er eerst andere obstakels weggewerkt moeten worden, voordat met verduurzaming van de woning kan worden begonnen. Dan gaat het bijvoorbeeld om sociale problematiek, de luchtkwaliteit in de woning, achterstallig onderhoud zoals een lekkend dak etc. (zie kader);
- Er zijn wel veel subsidies beschikbaar, maar het is ingewikkeld om deze aan te vragen. Sommige inwoners hebben hierbij veel ondersteuning nodig. Subsidies zijn ook niet voor iedereen goed bruikbaar; bijvoorbeeld voor de landelijke ISDE-subsidie is voorfinanciering nodig. Die subsidie wordt pas uitgekeerd als je de maatregelen hebt uitgevoerd. De gemeentelijke en provinciale subsidie zijn niet voor ventilatie, terwijl er wel de noodzaak is om meer voor inwoners op het gebied van ventilatie te installeren;
- Huurders zijn afhankelijk van de verhuurder voor de verduurzaming van de woning; de gemeente heeft minder mogelijkheden om huurders met instrumenten te ondersteunen.

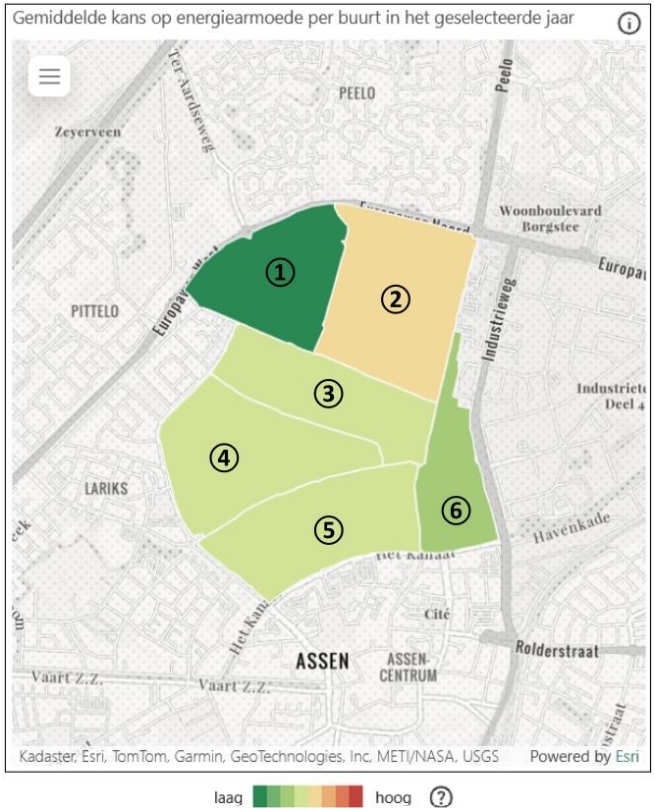
Ervaring van de loketmedewerkers

Bij minder draagkrachtige inwoners zien wij dat door een sober stookgedrag (men zet de thermostaat lager om energiekosten te kunnen besparen) binnenklimaatproblemen ontstaan. Dit heeft vaak schimmelvorming tot gevolg, wat eigenlijk direct aangepakt moet worden om gezondheidsproblemen te voorkomen. De thermische schil aanpakken en gaan isoleren is te kostbaar en duurt vaak te lang. Ventilatie zit sporadisch in een enkele subsidie, maar die is praktisch ontoereikend en/of onuitvoerbaar. Bij schimmelsituaties hebben wij een groot probleem en kunnen wij moeilijk helpen. Het zou goed zijn om een apart fonds te kunnen hebben waar vanuit probleemgevallen alsnog geholpen kunnen worden. Een voorbeeld is een mevrouw die geen geld heeft, maar wel met subsidie het dak van haar zeer koude bijkeuken kan laten isoleren. Daarvoor moet zij alleen eerst een rotte balk laten vervangen die doorgerot is door vochtproblemen. Omdat ze daar geen geld voor heeft, kan het isoleren nu helemaal niet meer doorgaan.

4. Aanpak voorbeeldbuurt

4.1 Leeswijzer

In de wijk Noorderpark is de kans op energiearmoede in de Componistenbuurt Oost het hoogst (buurt 2 op de kaart van Figuur 2). In dit hoofdstuk geven we eerst een samenvatting van het beeld van die buurt. Op basis van de informatie uit dit beeld wordt een analyse gemaakt van de situatie in de buurt. Daarna worden acties beschreven die in deze buurt uitgezet kunnen worden. Ten slotte wordt een inschatting gemaakt van het effect dat deze acties kunnen hebben. We hebben deze stappen ook doorlopen voor de rest van de focusbuurten in Assen. Om dit document overzichtelijk te houden zijn die te vinden in Bijlage 1: Beelden, analyses en acties.

Figuur 2.
De voorspelde kans op energiearmoede op buurtniveau voor de wijk Noorderpark, waarbij er in de 1) Componistenbuurt West een kans is van 1%, 2) Componistenbuurt Oost een kans is van 11%, in de buurten 3) Zwarte Water, 4) Veningerland, en 5) Oude Molenbuurt een kans is van 10%, en in de 6) Dichtershof een kans is van 6%.
In de hele wijk hebben zo'n 404 van de 4.340 huishoudens te maken met energiearmoede. 114 hiervan wonen in de Componistenbuurt Oost.

4.2 Samenvatting buurtbeeld Componistenbuurt Oost

Hier geven we een samenvatting van het buurtbeeld van de Componistenbuurt Oost als het gaat om de thema's Wonen, Energiegebruik, Inkomen en energiearmoede en Subsidies en maatregelen. Een gedetailleerder beeld is te vinden in Bijlage 1.

Wonen

- De woningen van Actium hebben vooral energielabel C
- De woningen van Woonservice hebben energielabel A
- De overige woningen hebben vooral energielabel D en lager
- 42% van de woningen zijn koopwoningen en 51% is corporatiehuur

Energiegebruik

- Het gebruik van gas ligt net onder het gemiddelde van Assen
- De afname van elektriciteit ligt net onder het gemiddelde van Assen
- Het terugleveren van elektriciteit ligt onder het gemiddelde van Assen

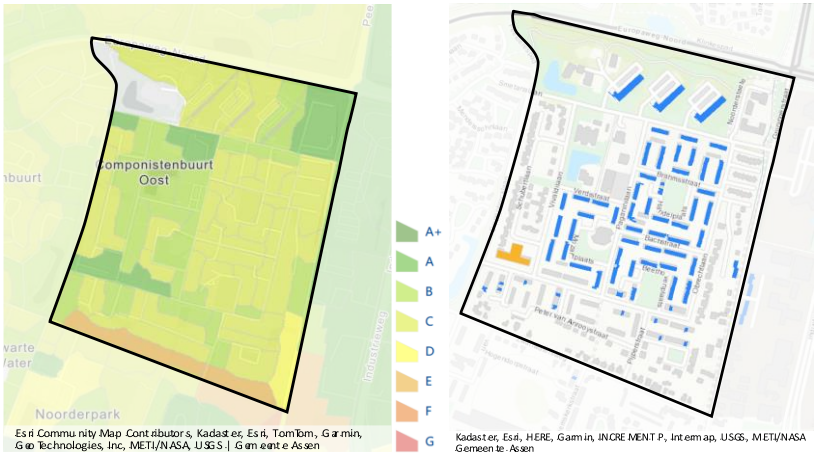
Inkomen en energiearmoede

- 21,2% van de huishoudens heeft een inkomen tot 120% van het sociaal minimum, dat is 8,5%pt hoger dan gemiddeld
- Het gemiddelde inkomen is €26.000, dat is €6.800 lager dan gemiddeld
- De kans op energiearmoede is 11%; dat zijn ~114 huishoudens
- Er zijn aan 225 huishoudens energietoeslagen uitgekeerd (20,9%)

Subsidies en maatregelen

- Er zijn weinig gemeentelijke en provinciale subsidies toegekend
- Er zijn veel ISDE- en WVM-subsidies toegekend
- De ISDE-subsidies zijn besteed aan glas-, vloer- en spouwmuurisolatie

4. Aanpak voorbeeldbuurt

Figuur 3. (links) De gemiddelde energielabels per postcode-6-gebied en (rechts) het corporatiebezit van Actium in blauw en Woonservice in oranje. Omlijnd is de Componistenbuurt Oost.

4.3 Analyse van de Componistenbuurt Oost

Voor de Componistenbuurt Oost zijn er voornamelijk aan de zuidoostelijke rand woningen die niet van een corporatie zijn en die een laag energielabel hebben. Deze huishoudens kunnen we gericht benaderen via collectieve acties om hun woning te isoleren. Hier heeft niemand namelijk nog de gemeentelijke en provinciale subsidies aangevraagd. De ISDE-subsidie is het vaakst besteed aan een warmtepomp en spouwmuurisolatie (beide 5 van de 25 toekenningen). Twee van de vijf postcode-6-gebieden hebben een gemiddelde WOZ-waarde die onder de grens voor de NIP LAI-subsidie ligt. In één van die postcodegebieden bestaat 90% uit koopwoningen, en in het andere postcodegebied 60%. De rest zijn huurwoningen, waar in plaats van de verduurzamingssubsidies een witgoedwissel aangeboden kan worden. Actium heeft plannen om hun woningen in de Componistenbuurt Oost te verduurzamen. Dit zal bijdragen aan het verlagen van de energierekening van hun huurders.

4.4 Acties in de Componistenbuurt Oost

In de zuidoostelijke hoek van de Componistenbuurt Oost zijn de meeste woningen met een laag energielabel te vinden. In dat gebied ligt het voor de hand om woningbezitters via een collectieve isolatieactie met huis-aan-huisacties een aanbod te doen voor een energieadvies in combinatie met gestapelde subsidies voor de koopwoningen, en om huurders via buurtwerkers, energiecoaches en energiebesparingsadviseurs van Actium te wijzen op de witgoedwissel. Of woningbezitters voor de subsidies in aanmerking komen, hangt af van hun inkomen en de WOZ-waarde van hun huis. De subsidie Lokale aanpak isolatie Gemeente Assen (Nationaal Isolatieprogramma) zal naar verwachting bij zo'n 20 huishoudens aangeboden kunnen worden, op basis van de gemiddelde WOZ-waarde en energielabels.

4.5 Beoogd resultaat in de Componistenbuurt Oost

De meeste subsidie is beschikbaar als inwoners kiezen voor twee isolatiemaatregelen. In de Componistenbuurt Oost hebben inwoners er in het gebied met de laagste energielabels waarschijnlijk het meeste baat bij het aanbrengen van glas- en spouwmuurisolatie. Als er enkel glas vervangen wordt voor HR++ glas, kan dat €350 per jaar besparen. Spouwmuurisolatie kan €250 per jaar besparen.[14] Deze aantallen zijn gebaseerd op een tussenwoning. In de Componistenbuurt Oost zijn er ook veel 2-onder-1-kapwoningen en vrijstaande woningen. Voor hen zou de besparing groter zijn. Daar staat wel tegenover dat de investering van het verduurzamen voor deze woningen vaak ook hoger is. Bij het nemen van twee maatregelen die samen €600 per jaar besparen scheelt dat 21% op de geschatte gemiddelde energierekening met de tarieven van 2023 van zo'n €2808 per jaar.[15] TNO heeft berekend dat de gemiddelde energiearmoedekloof per huishouden bij een lage energieprijs €237 per jaar is, bij een midden energieprijs €472 en bij een hoge energieprijs €1103.[16] Een bedrag van €600 kan deze kloof voor tenminste 55% overbruggen. Een witgoedwissel kan een inwoner zo'n €40 per jaar aan besparing opleveren door het lagere stroomgebruik van het nieuwe apparaat.

[14] Zie ook hoofdstuk 7.
[15] Energiearmoede in Nederland 2019-2023, p.37, 2024, TNO, R10801, De gemiddelde energiekosten voor 2023 worden geschat op €237,47 per maand zonder compensatie voor energiearme huishoudens (LIHE en/of LILEK). De standaarddeviatie is voor deze schatting hoog: €95,75 per maand.
[16] De energiearmoedekloof in Nederland, p.26, TNO 2024, TNO, R11693.

5. Wat is de voorgestelde aanpak in de komende jaren?

5.1 Wat zijn onze uitgangspunten?

We willen dat de bestrijding van energiearmoede aansluit bij de **wijkaanpakken**.

Geleerde lessen uit de witgoedwissel, de evaluatie aanpak energiearmoede en evaluatie van het Asser Energieloket worden meegenomen.

De motie 'Bestrijden energiearmoede' roept op om een eenvoudige, doeltreffende aanpak te ontwikkelen voor het structureel en duurzaam bestrijden van energie-armoede in Assen, zonder ingewikkelde regelingen of bureaucratische aanvragen, en met lage drempels.

De aanpak moet dus **simpel** zijn en **makkelijk bereikbaar** zijn voor inwoners. Ook moet de aanpak energiearmoede **structureel** en **duurzaam** bestrijden.

In de motie wordt ook benoemd dat er in andere regio's, zoals het aardbevingsgebied, succesvolle initiatieven zijn, die als voorbeeld kunnen dienen. En dat er voor de groepen die het meest geraakt worden, de minima en de groep met een laag besteedbaar inkomen, een gerichte aanpak met duurzame **maatwerkoplossingen** noodzakelijk is.

In de raadsvergadering werd aangegeven dat het belangrijk is om aandacht te geven aan **huurders** met energiearmoede. En dat **isolatie** door het TNO als een belangrijke oplossing wordt gezien voor het bestrijden van energiearmoede.

We willen graag dat onze aanpak past bij de situatie van de inwoners die in energiearmoede leven. Wij hebben deze aanpak dan ook voorgelegd aan een **ervaringsdeskundige** van Vaart Welzijn en de feedback uit dat gesprek meegenomen.

De aanpak moet **externe partners** betrekken, zoals de GGD en huisartsen.

We geven voorrang aan het verduurzamen van de woningen die een **slecht energielabel** hebben en die bewoond worden door de **meest kwetsbare** huishoudens.

5.2 Op welke plekken in Assen zetten we acties uit?

We hebben voor de gemeente Assen een selectie gemaakt met focusbuurten waar een hoog percentage energiearmoede is en/of hoge aantallen huishoudens met energiearmoede. Dit zijn 15 buurten uit de wijken Pittelo, Noorderpark, Assen Oost, Lariks en Assen Centrum, zie Bijlage 1.

5.3 Hoe zorgen we dat we inwoners op die plekken bereiken?

Om onze aanpak van energiearmoede extra zichtbaarheid te geven en te zorgen dat meer inwoners met energiearmoede de weg naar de gemeente weten te vinden, gaan wij de wijk in met collectieve acties isolatie. Met huis-aan-huisacties bieden we inwoners een energieadvies in combinatie met gestapelde subsidies voor de koopwoningen (zie voor meer informatie over collectieve acties isolatie de *Evaluatie en voorstel voortzetting Asser Energieloket*). We zetten ook extra in op het contact met de volgende partners.

Vaart Welzijn

De buurtwerkers van Vaart Welzijn ondersteunen inwoners van Assen met allerlei vragen die bij hen spelen. In de ondersteuning van inwoners kan waar van toepassing ook doorverwezen worden naar het Asser Energieloket. Een loketmedewerker kan dan samen met de buurtwerker de inwoner ondersteunen bij het verduurzamen van de woning. De koppeling tussen het Energieloket en Vaart Welzijn versterken we door regelmatig bij de buurtteams van Vaart Welzijn langs te gaan en binnen de teams het aandachtspunt energiearmoede te beleggen bij een specifiek persoon.

Team Schulden

Als inwoners een betalingsachterstand hebben op het gebied van hun huur, energierekening of hun zorgverzekering, krijgt de gemeente een melding. Er wordt vervolgens aan inwoners een brief gestuurd en als de inwoners nog niet bekend zijn bij de gemeente, gaan in sommige gevallen buurtwerkers van Vaart Welzijn bij hen langs. Zij zouden dan ook een flyer met informatie over het Asser Energieloket kunnen meenemen. Vooral bij de gevallen waar er sprake is van een niet betaalde (hoge) energierekening. Om dit bij de collega's van team Schulden onder de aandacht te blijven houden, komen we enkele keren per jaar langs in hun teamoverleg.

5. Wat is de voorgestelde aanpak in de komende jaren?

WPDA
Bij het Werkplein Drentsche Aa (WPDA) melden inwoners zich die niet genoeg geld hebben om van te leven. De medewerkers van het WPDA kijken vervolgens voor welke regelingen de inwoners in aanmerking komen. De regelingen die de gemeente Assen aanbiedt zijn de individuele inkomenstoeslag, de bijzondere bijstand, de maatwerkregeling gebruiksgoederen, het Kindpakket, kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen, het Volwassenenfonds en een collectieve zorgverzekering.[17] In de gesprekken met inwoners kan de medewerker van WPDA ook wijzen op het aanbod vanuit het Asser Energieloket en de mogelijkheden voor het verduurzamen van hun woning.

Wijkaanpak
Energiearmoede is ook een aandachtspunt binnen de bestaande wijkaanpakken van de Lariks en Noorderpark. De geplande acties per buurt en wijk zijn relevant voor de wijkaanpakken en worden daarin opgenomen. Voor het onder de aandacht brengen van de acties zoeken we contact met Mijn Buurt Assen. Waar mogelijk haken we in op al lopende buurtinitiatieven op andere terreinen.

Programma Sociale Stad
Het programma Sociale Stad is bezig met het verbeteren van dienstverlening en de inrichting van processen. Ze willen toegankelijker worden door één vast aanspreekpunt richting inwoners te hebben. Dit aanspreekpunt kan waar nodig de inwoners doorverwijzen naar het Asser Energieloket.

Overige partners
We zoeken contact met overige partners die een signaleringsfunctie hebben. Zo kunnen huisartsen inwoners treffen met ademhalingsklachten die veroorzaakt worden door schimmel in huis. De GGD doet aan gezondheidsmonitoring en voorlichting over gezondheid, ook als het gaat om de situatie in de woning en de noodzaak van ventileren. Zij zouden inwoners die in een beschimmelde woning wonen, kunnen doorverwijzen naar het Asser Energieloket.

5.4 Welke bestaande voorzieningen willen we voortzetten?
Er zijn een aantal voorzieningen waarvan we hebben gezien dat ze effect hebben en die we graag blijvend willen aanbieden aan inwoners met energiearmoede. Een aantal van deze voorzieningen zijn al meegenomen in het voorstel voor voortzetting van het Asser Energieloket, omdat deze niet alleen gericht zijn op huishoudens die te maken hebben met energiearmoede en omdat hiervoor al dekking is uit andere bronnen. Voortzetting van onderstaande voorzieningen is hierin echter nog niet opgenomen en hiervoor ontbreekt ook nog dekking.

Voortzetten witgoedwissel
Allereerst willen we graag de witgoedwissel voortzetten. We hebben in 2023 en 2024 een witgoedwissel opgezet, waarbij inwoners met energiearmoede een oud, energie-slurpend apparaat gratis konden inwisselen voor een energiezuinig exemplaar. Hier was veel vraag naar en buurtwerkers vertelden ons dat inwoners hier erg blij mee waren. Inwoners besparen stroom en hoeven zelf geen kosten te maken voor een energiezuinig apparaat. We willen in de komende twee jaar ruim 300 witgoedwissels per jaar uitvoeren. We gaan deze met dezelfde voorwaarden als de eerdere witgoedwissel uitvoeren. We kiezen de best passende inkoopvorm in samenspraak met onze inkoopadviseurs.

Voorzetten gemeentelijke isolatiesubsidie
Op dit moment kunnen inwoners met een inkomen onder 150% van het sociaal minimum de gemeentelijke isolatiesubsidie krijgen voor het verduurzamen van hun huis. Deze subsidie wordt bekostigd vanuit de Specifieke Uitkering Energiearmoede van het Rijk. Eind dit jaar stopt deze regeling en deze zouden we graag voortzetten omdat we zien dat de combinatie van deze subsidie, de provinciale subsidie, de landelijke ISDE-subsidie en de subsidie Lokale aanpak isolatie gemeente Assen (Nationaal Isolatieprogramma) inwoners echt in staat stelt grote verduurzamings-stappen te zetten. We zetten in op het ondersteunen van 120 huishoudens per jaar met €2500 subsidie.

Hernieuwen contract buurtwerkers
Buurtwerkers hebben goede langdurige contacten met inwoners en hebben een vertrouwensband opgebouwd. Dit helpt als we inwoners willen ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning. Buurtwerkers en loketmedewerkers trekken samen op bij bezoeken aan de inwoners. Als een buurtwerker inwoners erop wijst dat ze structureel een betere woonsituatie kunnen creëren door verduurzaming, staan ze

[17] Bron: Effectiviteit van minimaregelingen in gemeente Assen, Trendbureau Drenthe, oktober 2024.

5. Wat is de voorgestelde aanpak in de komende jaren?

daar sneller voor open en kan de loketmedewerker een energieadvies geven en helpen met het aanvragen van subsidies. Ook spelen buurtwerkers een actieve rol bij het werven van deelnemers voor collectieve acties isolatie. We zouden graag 1000 uren per jaar van buurtwerkers inzetten voor het bestrijden van energiearmoede.

5.5 Welke nieuwe voorzieningen willen we inzetten?

Uit de analyse van wat er nodig is in verschillende focusbuurten in de gemeente en vanuit de ervaringen van het Asser Energieloket en de aanpak energiearmoede tot nu toe, stellen we ook een aantal nieuwe voorzieningen voor.

Extra capaciteit bij het Asser Energieloket

We merken dat er gemeentebreed veel inzet nodig is vanuit het Asser Energieloket om inwoners met energiearmoede te ondersteunen bij het aanvragen van offertes, subsidies en leningen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de volgende casussen (zie kaders). We zouden graag extra capaciteit organiseren bij het Asser Energieloket, zodat de medewerkers die daar nu werken meer een coördinerende en adviserende rol kunnen innemen. Een nieuwe medewerker kan zich dan volledig focussen op de ondersteuning van de inwoner bij het opvragen van offertes, het voldoen aan de subsidievoorwaarden en aanvragen van de subsidies en eventuele leningen. Deze extra bezetting van het Asser Energieloket is meegenomen in het voorstel *Evaluatie en voorstel voortzetting van het Asser Energieloket*. Hiervoor is binnen dat voorstel ook dekking. We vragen daarom in dit voorstel geen extra budget voor de extra benodigde capaciteit. De capaciteit is echter wel nodig om onze aanpak energiearmoede goed uit te kunnen voeren.

Anita uit Assen West

Anita is alleenstaand en vormt een huishouden met twee volwassen dochters. Zij meldde zich bij het Energieloket en zei dat zij haar dak wilde isoleren, maar dat kon niet, vertelde zij, dat had een man gezegd, want er zit asbest op. De energieadviseur van het Energieloket ging daarmee aan de slag en ging een asbestinventarisatierapport voor haar regelen. Bij het telefonisch contact wat hij met haar had merkte hij dat er stukjes tekst misten in wat zij zei. Anita heeft een beperking, een niet aangeboren hersenafwijking. De energieadviseur herkende dit en wist dat er extra uitleg, aandacht en bezoekjes afgelegd moesten gaan worden.

Er bleek geen asbest te zijn, dus er kon een plan van aanpak komen. Anita heeft een paar spaarcenten, maar verder geen geld voor grote investeringen. Dus om haar ramen te vervangen voor HR++ en haar dak goed te kunnen gaan isoleren moest en wilde zij gebruik maken van subsidies.

De vier verschillende subsidies met allemaal verschillende voorwaardes waren veel te complex voor haar om aan te vragen. Na een paar bezoekjes van de energieadviseur kwam langzaam het vertrouwen om dat samen te gaan doen. Eerst het glas en dan het dak. Anita vroeg de offertes aan en beoordeelde die samen met de energieadviseur. Bij het aanvragen was zij ineens al haar mail kwijt. De energieadviseur schakelde via Vaart Welzijn digitale hulp in zodat zij haar aanvragen weer kon doen. De één na de andere subsidie kwam binnen en daarmee kon zij het glasbedrijf bestellen. Anita was zeer geholpen met de stap-voor-stapbenadering van de energieadviseur. Ook dat hij de tijd nam om het haar goed en duidelijk uit te leggen, met na een bezoek een mail met een verslag van de stappen die tijdens het bezoek gezet waren en een financieel overzicht. Zodat zij het rustig na kon lezen.

Inmiddels is het glas vervangen en is de offerte voor het dak getekend. Een kennis van Anita die haar af en toe met dingen regelen helpt, vertelde dat zij dit nooit alleen had kunnen doen. En dan was zonder de hulp en de subsidies het isoleren van haar huis niet gelukt.

5. Wat is de voorgestelde aanpak in de komende jaren?

Renate uit De Lariks
Renate woont met haar hondje; zij heeft ADHD en verliest snel het overzicht. In het gesprek met de energieadviseur kon zij moeilijk aangeven wat zij wilde. De onderwerpen gingen naar alle kanten in het huis. Langzaam heeft de adviseur uitgelegd wat volgens hem de beste aanpak zou zijn. Ook hier werkte een stap-voor-stapbenadering het beste, want als er meer bij kwam dan werd het haar te veel.

Zij zou alleen voor het glas en de buitendeur (veel tocht) eerst een offerte aan gaan vragen. Na een week of drie ontving de energieadviseur een appje met het verzoek of hij a.j.b. weer langs wilde komen, want ze zag door de bomen het bos niet meer. Het lukte haar niet om het stap voor stap te doen. Ze wist niet bij wie ze de offerte moest aanvragen en wat ze precies moest vragen.

De energieadviseur van het Energieloket heeft haar geadviseerd in de stappen die gezet moesten worden en ondersteunt bij elke stap die nodig is. Renate is blij met de begeleiding en kan nu echt overgaan tot het verduurzamen van haar huis.

Financiële ondersteuning

Het blijkt uit de praktijk van het Energieloket dat inwoners die een laag besteedbaar inkomen hebben, niet genoeg hebben aan de bestaande subsidieregelingen om hun huis tot het gewenste niveau te verduurzamen. Daarvoor zijn de volgende drie oorzaken aan te wijzen:

1. Subsidiegelden worden soms achteraf pas uitbetaald. Dit betekent dat inwoners eerst het bedrag moeten voorschieten als ze hun woning willen verduurzamen. Inwoners die weinig te besteden hebben, kunnen dit niet;
2. Subsidiebedragen zijn niet hoog genoeg. De subsidie begrenst de maatregelen die inwoners nemen en beïnvloedt welke maatregelen genomen worden;
3. Er zijn maatregelen waarvan het goed zou zijn dat inwoners ze treffen, omdat die bijdragen aan een lagere energiekosten, maar die niet onder een subsidieregeling vallen.

Er zijn de volgende oplossingen mogelijk:

1. De gemeente kan verduurzamingsmaatregelen voorfinancieren, waarbij de inwoner de gemeente terugbetaalt als de maatregelen uitgevoerd zijn en alle subsidies binnen zijn;
2. Extra subsidie. Als we willen dat inwoners de beste maatregel voor verduurzaming nemen in plaats van de meest betaalbare, zal er extra geld nodig zijn. Er zal hierbij afgewogen moeten worden hoe noodzakelijk het is dat er een betere verduurzamingsmaatregel aangebracht wordt en welke maatregel dat is. Een loketmedewerker van het Asser Energieloket kan dit beoordelen;
3. In noodsituaties worden maatregelen, zoals het aanpakken van een lek dak of het compartimenteren van het huis, betaald uit een nieuw opgezet fonds van de gemeente. Een loketmedewerker van het Asser Energieloket schat in of het nodig is en doet de aanvraag hiervan.

We kunnen inwoners helpen met het bekostigen van verduurzamingsmaatregelen en andere noodmaatregelen door middel van voorfinanciering en een extra subsidie.

Voorfinanciering maatregelen

Voor het verduurzamen van de woning kunnen inwoners de landelijke ISDE-subsidie aanvragen. Deze subsidie wordt echter pas uitbetaald als de maatregelen uitgevoerd zijn. De maatregelen moeten dus vooraf door inwoners bekostigd worden, ook omdat bedrijven vaak om een aanbetaling vragen. Minder draagkrachtige inwoners kunnen dit vaak niet. Het RVO biedt de mogelijkheid aan gemeenten om de kosten van de verduurzamingsmaatregelen te betalen voor inwoners. De ISDE-subsidie wordt na het uitvoeren van de maatregelen uitgekeerd aan de gemeente. Om dit proces goed te laten verlopen is contact met het RVO nodig en wordt een overeenkomst getekend door de gemeente en de inwoner, die bijgevoegd wordt bij de subsidieaanvraag. Het RVO heeft hiervoor een voorbeeldovereenkomst beschikbaar gesteld, en we zijn ook bekend met de overeenkomst die de gemeente Groningen gebruikt. We denken aan het mogelijk maken hiervan voor inwoners die vanuit het Asser Energieloket begeleid worden en die een woning hebben onder een bepaalde WOZ-waarde. Bij goedkeuring van dit plan zullen we de regeling hiervoor verder uitwerken en aan het college voorleggen.

5. Wat is de voorgestelde aanpak in de komende jaren?

Fonds extra subsidie

In de gevallen dat de bestaande subsidies niet toereikend zijn voor verduurzaming en inwoners niet het geld hebben om het resterende bedrag te betalen, kan de gemeente, na beoordeling van een medewerker van het Asser Energieloket, dit bedrag betalen. Voordat de subsidie toegekend wordt, wordt eerst de mogelijkheid van een lening bij het Warmtefonds in kaart gebracht. De extra subsidie kan ook gelden voor verduurzamingsmaatregelen die nu niet onder de bestaande subsidies vallen, zoals het compartimenteren van ruimtes. In uitzonderlijke gevallen willen we het ook mogelijk maken om achterstallig onderhoud te bekostigen dat verholpen moet worden voordat overgegaan kan worden tot verduurzaming. Bij het inzetten van deze middelen wordt de situatie beoordeeld door een loketmedewerker van het Asser Energieloket en beoordeelt de adviseur van het Asser Energieloket de persoonlijke situatie van de inwoners - eventueel met ondersteuning van een buurtwerker - en kijkt de adviseur of verduurzaming met beschikbare subsidies mogelijk is of dat extra subsidie uit het fonds nodig is. Ook wordt er een maximale WOZ-waarde voor de woning gehanteerd. De gift is maximaal €7.500,- per huishouden. Er zijn in Assen zo'n 3.600 huishoudens met energiearmoede bij een inkomensgrens tot 150% van het sociaal minimum. 10% daarvan heeft een eigen woning, dus 360 huishoudens. We gaan uit van 100 huishoudens die we hier over de looptijd van 4 jaar mee kunnen helpen. Bij goedkeuring van dit plan, zullen we deze subsidieregeling met een nadere uitwerking van de voorwaarden nog ter goedkeuring aan het college voorleggen.

5.6 Evaluatie en tijdlijn

Bij goedkeuring van dit voorstel zullen we de uitwerking van de nieuwe instrumenten starten en in Q1 2026 voorleggen aan het college. De rapportage over en evaluatie van deze instrumenten en de aanpak energiearmoede nemen we mee in de jaarlijkse voortgangsrapportages van het Asser Energieloket.

5. Wat is de voorgestelde aanpak in de komende jaren?

5.7 Bekostiging van de voorgestelde voorzieningen

Kosten/jaar	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
investering	-			
eenmalig werkbudget	-			
eenmalig personeel	-			
in fte's	-			
tijdelijk werkbudget	€200.000	€200.000		
tijdelijk personeel	-	-		
in fte's	-	-		
structureel werkbudget	€300.000 + €187.500 + €70.000 + €100.000	€300.000 + €187.500 + €70.000 + €100.000	€300.000 + €187.500 + €70.000 + €100.000	€300.000 + €187.500 + €70.000 + €100.000
structureel personeel	-	-	-	-
in fte's	-	-	-	-
Totaal	*€857.500*	*€857.500*	*€657.500*	*€657.500*
Dekking/jaar	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
SPUK energiearmoede	€125.000	€125.000		
Terugbetalingen voorfinanciering	€90.000	€90.000	€90.000	€90.000
Reserve duurzaamheid	€642.500	€642.500	€567.500	€567.500

Het tijdelijke werkbudget van **2x €200.000** is voor het vervolg van de witgoedwissel. We zagen dat bij de vorige witgoedwissel, met het totaalbudget van €300.000, er veel aanvragen binnenkwamen en dat het budget snel was opgemaakt. We denken daarom dat er zeker nog potentie is om deze actie voort te zetten, vooral voor huurders. Tegelijkertijd is de volgende groep mensen misschien lastiger te bereiken. Vandaar dat we denken dat €400.000 over twee jaar verspreid passend is. Daarmee kunnen we zo'n 300 witgoedwissels per jaar bekostigen.

Het structureel werkbudget bestaat uit drie onderdelen. Enerzijds de voortzetting van de gemeentelijke isolatiesubsidie die nu vanuit de SPUK energiearmoede wordt bekostigd, maar die eind 2025 afloopt. Het gaat om een subsidiebedrag **€300.000** per jaar (€2500 x 120 huishoudens per jaar), bedoeld voor huishoudens met een inkomen tot 150% van het sociaal minimum. Deze regeling loopt nu erg goed (zie hoofdstuk 7) en zouden we graag voor meerdere jaren beschikbaar maken. We hebben nog 2x €125.000 over uit de SPUK energiearmoede om dit te bekostigen.

Daarnaast willen we een fonds inrichten van **€187.500** per jaar waaruit mensen met energiearmoede ondersteund kunnen worden. We reserveren geld om voor 100 huishoudens extra financiële ondersteuning beschikbaar te hebben, ter waarde van €7.500.

Daarnaast hebben we bij het structureel werkbudget kosten van **€70.000** per jaar opgenomen voor 1.000 uren per jaar van buurtwerkers van de welzijnsorganisatie die ondersteunt bij de aanpak energiearmoede.

Ook willen we mogelijk maken dat de gemeente verduurzamingsmaatregelen voorfinanciert voor inwoners die dat nodig hebben. Dit omdat niet alle subsidies op tijd binnen zijn om de uitvoerende bedrijven te betalen. We schatten dat daar per jaar **€100.000** voor nodig is. Daarmee kunnen we zo'n 10 tot 20 huishoudens helpen (de maximumsubsidie bij deze doelgroep is zo'n €10.000 en de minimumsubsidie €5.000). We houden rekening met het risico dat inwoners niet altijd terug kunnen betalen en verwachten daarom een terugbetaling van €90.000 per jaar (90%). Hierbij kan het zo zijn dat het eerste jaar niet de volledige €90.000 ontvangen wordt, en dat er in 2030 nog de laatste terugbetalingen binnenkomen. De €10.000 per jaar die we niet terugkrijgen, worden opgenomen als kosten. De dekking hiervoor en voor de resterende kosten komt uit de reserve duurzaamheid, waar een miljoen aan toegevoegd wordt vanuit de algemene reserve. Deze was nog over van de energietoeslag van 2023 en vormde de aanleiding voor de motie die aan de basis ligt van dit plan.

6. Welke impact verwachten we te bereiken?

6.1 Verwacht effect per maatregel

In Assen is de meerderheid van de woningen een tussenwoning of geschakelde woning.[18] MilieuCentraal heeft schattingen over hoeveel een bepaalde isolatiemaatregel oplevert als het gaat om het verbruik in kWh elektriciteit en m^3 gas per jaar en ook in bespaarde kosten. Hierbij is een aanname gedaan over de ontwikkeling van de energieprijs tussen 2025 en 2040.[19] Zij komen voor een rijtjeswoning (hoek- of tussenwoning) uit op de volgende kosten en besparingen per maatregel:

Maatregel	Kosten (eenmalig)	Besparing per jaar	Gasbesparing per jaar	Stroombesparing per jaar	CO_2-vermindering per jaar[20]
Vloerisolatie met PE-folie	€1.700	€170	120 m^3	n.v.t.	213 kg
Dakisolatie schuin dak	€1.750	€800	550 m^3	n.v.t.	978 kg
Dakisolatie plat dak incl verhogen dakrand	€4.550	€500	370 m^3	n.v.t.	658 kg
Van dubbel glas naar HR++-glas - bestaande kozijnen[21]	€4.400	€90	65 m^3	n.v.t.	116 kg
Van enkelglas naar HR++-glas - bestaande kozijnen	€4.400	€350	250 m^3	n.v.t.	445 kg
Van HR-ketel naar Hybride lucht-water warmtepomp	€6.000	€600	625 m^3	-1381 kWh	808 kg
8 zonnepanelen[22]	€3.300	€510 of €170[23]	n.v.t.	3.000 kWh	198 kg[24]
Spouwmuurisolatie	€800	€250	180 m^3	n.v.t.	320 kg
Witgoedapparaat	€600	€40	n.v.t	100 kWh	22 kg
Fixteam en energiecoach[25]	n.v.t.	€196	102 m^3	242 kWh	235 kg

[18] 31% tussen- of geschakelde woningen (10.665), 31% appartementen (10.636), 14,5% hoekwoningen (4.988), 13% 2-onder-1-kap (4.470) en 10,5% vrijstaande woningen (3.597). Datum: 1 januari 2025. Bron: https://allecijfers.nl/gemeente/assen/#soorten_woningen

[19] Inclusief btw en energiebelastingen verwacht het Planbureau voor de Leefomgeving (PLB) dat een kuub (m^3) gas €1,42 kost en een kilowattuur (kWh) stroom €0,21. Deze inschatting zit aan de lage kant. Mochten de kosten hoger uitvallen, dan worden verduurzamingsmaatregelen sneller terugverdiend.

[20] Berekend met een CO_2 emissiefactor (TTW) van 0,220 kg CO_2 per kWh en 1,779 kg CO_2 per m^3 aardgas. Bron: CO_2 emissiefactoren 2025, https://co2emissiefactoren.nl/downloads/. Geraadpleegd op 8 april 2025.

[21] Bron: https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/isoleren-en-besparen/dubbelglas-hr-glas-tripleglas/. Geraadpleegd op 7-4-2025.

[22] Bron: https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/zonnepanelen/kosten-en-opbrengst-zonnepanelen/. Geraadpleegd op 7-4-2025.

[23] Op basis van 30% zelf verbruiken van je eigen opgewekte stroom. In 2025 en 2026 is de besparing €510 per jaar door de salderingsregeling, vanaf 2027 is de besparing zonder saldering €170 per jaar, tenzij meer eigen stroom wordt gebruikt.

[24] O.b.v. 30% van de opgewekte groene stroom gebruikt in plaats van stroom met een emissiefactor van 0,220 kg CO_2 per kWh.

[25] Aangenomen is dat de maatregelen van het Fixteam in combinatie met gedragsverandering door het energiecoachbezoek leidt tot een besparing van 10% op de energierekening. Hiervoor is zijn gemiddelde energiegebruiken van 1020 m^3 en 2420 kWh per jaar gebruikt. Bron: https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/inzicht-in-je-energierekening/gemiddeld-energieverbruik/. Dit is een lage inschatting; volgens TNO kan het bezoek van een fixer/energiecoach gemiddeld leiden tot een besparing van €276 per jaar. Bron: https://www.tno.nl/nl/newsroom/2023/07/steunmaatregelen-energiearmoede/. Geraadpleegd op 01-07-2025.

6. Welke impact verwachten we te bereiken?

6.2 Verwacht effect van isolatie op energiearmoede

Het aantal huishoudens dat te maken krijgt met energiearmoede is afhankelijk van de energieprijzen. TNO heeft prijsstijgingen van drie scenario's doorgerekend, namelijk een stijging van 5%, 12% en 20% ten opzichte van 2024. Ze verwachten dat het effect daarvan is dat in 2025 het percentage energiearmoede tussen de 6,7 en 7,7% zal liggen. Dit is vergelijkbaar met het gemiddelde percentage van energiearmoede in de gemeente Assen in 2022 (7%). TNO schat dat een energietoeslag van €1.300 voor inkomens tot 120% van het sociaal minimum het percentage huishoudens met energiearmoede kan verlagen tot 4,1-4,5%. Als huishoudens twee isolatiemaatregelen aanbrengen, met behulp van de beschikbare subsidies, kan de energiebesparing ongeveer de helft van dat bedrag per jaar opleveren. Of dat deze huishoudens ook genoeg doet besparen dat ze boven de grens van energiearmoede uitkomen, is niet zeker.

6.3 Voorgestelde acties per buurt

Brinkkwartier

De energetische kwaliteit van de woningen in het Brinkkwartier verschilt sterk, en er zijn ook veel woningen zonder energielabel. Aangezien er in deze buurt veel particuliere verhuur is, kunnen we hier inwoners benaderen met het aanbod van het Drents Fixteam en een energiecoachbezoek. Ook de witgoedwissel kan hier bij het vervolg extra onder de aandacht worden gebracht. Als er particuliere verhuurders zijn die open staan voor het verduurzamen van hun bezit, kunnen zij terecht bij het Asser Energieloket. Eigenaar-bewoners van woningen met een laag energielabel een WOZ-waarde onder de grens voor de NIP LAI-subsidie komen mogelijk in aanmerking voor een gestapelde subsidie.

Koopmanskwartier

Er zijn in het Koopmanskwartier zo'n 50 woningen die een laag energielabel hebben met een WOZ-waarde onder de grens voor de NIP LAI-subsidie. De gemeente zou hen kunnen benaderen met de beschikbare subsidies voor de koopwoningen en de witgoedwissel voor de huurwoningen. Ook bij de Actiumwoningen zou de witgoedwissel huurders kunnen helpen. Bij de flat aan het Mercuriusplein zou een Fixteamactie uitgezet kunnen worden.

Luchiesland Noord

In de buurt Luchiesland Noord kunnen we gericht de straten benaderen met woningen met lage energielabels en hen wijzen op de beschikbare gemeentelijke, provinciale en NIP LAI-subsidies in combinatie met een energieadvies. Bij Actiumwoningen met lagere energielabels kunnen we witgoedwissels aanbieden.

Luchiesland Zuid

De ~100 woningen aan de oostkant en in het midden van Luchiesland Zuid kunnen gericht benaderd worden met een energieadvies en de beschikbare verduurzamingssubsidies voor koopwoningen. Bij de vorige witgoedwisselactie zijn er al veel witgoedwissels in de Lariks terechtgekomen, daarom heeft de witgoedwissel in deze wijk bij het vervolg niet onze focus.
Bij de 72 woningen in de Europaflat (VvE met gemiddeld label E aan de westkant) zou er een Fixteamactie uitgezet kunnen worden. Deze VvE komt qua woningwaarde ook in aanmerking voor de NIP LAI-subsidie.

De Lariks West

Om de koopwoningen in deze buurt te verduurzamen, kunnen de verschillende beschikbare subsidies met gerichte acties onder de aandacht worden gebracht bij de inwoners. Dit geldt voor bijna de hele buurt, ook al zijn er ook al veel ISDE- en waardevermeerderingssubsidies ingezet voor verduurzaming. De Lariks West is ook fase 2 van het proeftuingebied voor het warmtenet. Er kunnen combinaties gezocht worden met acties voor verduurzaming van de woningen en communicatie over het voorkeursalternatief voor aardgas. Bij de flats met lage energielabels, zoals het geval is bij de Eem, Beek en Maria in Campislaan, kunnen Fixteamacties uitgezet worden.

Landgoed Lariks

Bij de drie flats in het noordelijke deel van Landgoed Lariks met in totaal 146 woningen, kan een actie opgezet worden waarin verschillende subsidies aangeboden worden, samen met een Fixteamactie. Daarnaast kunnen de subsidies aangeboden worden aan vier postcodegebieden in het zuidelijke deel van de buurt, daar waar de WOZ-waarden van de woningen niet te hoog zijn voor de NIP LAI-subsidie. Aangezien bij de vorige witgoedwisselactie al veel witgoedwissels in de Lariks zijn terechtgekomen, heeft het onder de aandacht brengen van het vervolg in deze wijk niet onze focus.

6. Welke impact verwachten we te bereiken?

De Lariks Oost
Totdat de Actiumwoningen in De Lariks Oost verduurzaamd worden, kunnen we daar een Fixteamactie organiseren. De koopwoningen met lage energielabels kunnen gericht benaderd worden voor een energieadvies en hulp bij het aanvragen van subsidies, waaronder de NIP LAI-subsidie. De woningen in de oostelijke en westelijke hoek vallen niet onder de grens van de NIP LAI.

Componistenbuurt Oost
In Componistenbuurt Oost zijn de meeste woningen met een laag energielabel te vinden in de zuidoostelijke hoek van de buurt. In dat gebied kunnen we deur-aan-deur een aanbod doen voor een energieadvies in combinatie met gestapelde subsidies voor de koopwoningen, en een witgoedwissel voor de huurwoningen. Of huishoudens voor de subsidies in aanmerking komen, hangt af van hun inkomen en de WOZ-waarde van hun huis. De NIP LAI subsidie zal naar verwachting bij zo'n 20 huishoudens aangeboden kunnen worden, op basis van WOZ-waarde en energielabel.

Zwarte Water
In de buurt Zwarte Water zijn in zo'n 80 woningen met lage en onbekende energielabels die een WOZ-waarde hebben onder de grens voor de NIP LAI-subsidie. Deze woningen kunnen gericht benaderd worden met een energieadvies en de gestapelde subsidies. Als er particuliere verhuurwoningen tussen zitten, kunnen we de witgoedwissel aanbieden.

Veningerland
De meeste woningen in de buurt Veningerland hebben onbekende of lage energielabels, behalve een aantal corporatiewoningen. In de zuidwestelijke punt van de buurt zijn Actiumwoningen met lage energielabels, daar kunnen we de witgoedwissel aanbieden, in combinatie met een Fixteambezoek. Dit geldt ook voor huurwoningen die niet van een woningcorporatie zijn, met als toevoeging een energiecoachbezoek. In de rest van de buurt kunnen we bij de koopwoningen navraag doen of ze al stappen hebben genomen met de waardevermeerderingssubsidie van de SNN en de landelijke ISDE-subsidie of dat ze nog verdere ondersteuning daarbij kunnen gebruiken. We kunnen huishoudens daarbij ook wijzen op de NIP LAI-subsidie, als ze daar qua inkomen en de WOZ-waarde van hun huis voor in aanmerking komen.

Oude Molenbuurt
De koopwoningen hebben veelal lagere energielabels, vooral aan de Einthovenstraat, Venestraat, Molenstraat en Groningerstraat. Bij deze woningen kunnen we navraag doen of ze al stappen hebben genomen met de waardevermeerderingssubsidie van de SNN en de landelijke ISDE-subsidie of dat ze nog verdere ondersteuning daarbij kunnen gebruiken. We kunnen huishoudens daarbij ook wijzen op de NIP LAI-subsidie, als ze daar qua inkomen en de WOZ-waarde van hun huis voor in aanmerking komen. Bij de huurders van Actium kunnen we de witgoedwissel onder de aandacht brengen.

Schildersbuurt
Voor koopwoningen in het oostelijke deel van de Schildersbuurt kunnen we deur-aan-deur een aanbod doen voor een energieadvies in combinatie met gestapelde subsidies. Of huishoudens voor de subsidies in aanmerking komen, hangt af van hun inkomen en de WOZ-waarde van hun huis. De NIP LAI-subsidie zal naar verwachting bij zo'n 20 huishoudens aangeboden kunnen worden, op basis van WOZ-waarde en energielabel.
Bij huurwoningen in het noordoostelijke deel van de Schildersbuurt kunnen we de witgoedwissel onder de aandacht brengen. Ook de energiecoaches kunnen ingezet worden om bewustwording te creëren over de luchtkwaliteit in de woning.

De Dorpen
Voor de koopwoningen met lagere of onbekende energielabels kunnen we deur-aan-deur een aanbod doen voor een energieadvies in combinatie met gestapelde subsidies. Huishoudens die huren van particuliere verhuurders en in een woning met een laag energielabel wonen, en de huurders van Actium die te maken hebben met energiearmoede, kunnen we een witgoedwissel aanbieden.

Vredeveld Zuid
Voor de koopwoningen met lagere of onbekende energielabels kunnen we deur-aan-deur een aanbod doen voor een energieadvies in combinatie met gestapelde subsidies. Huishoudens die huren van particuliere verhuurders en in een woning met een laag energielabel zitten, en de huurders van Actium die te maken hebben met energiearmoede, kunnen we een witgoedwissel aanbieden.

6. Welke impact verwachten we te bereiken?

Pittelo Midden

Voor koopwoningen in het westelijke deel van Pittelo Midden kunnen we deur-aan-deur een aanbod doen voor een energieadvies in combinatie met gestapelde subsidies. Of huishoudens voor de subsidies in aanmerking komen, hangt af van hun inkomen en de WOZ-waarde van hun huis. De NIP LAI-subsidie zal naar verwachting bij zo'n 80 huishoudens aangeboden kunnen worden, op basis van WOZ-waarde en energielabel. Bij huurwoningen in de Amstelflat kunnen we de witgoedwissel onder de aandacht brengen.

7. Beschikbare voorzieningen en benutting

In dit hoofdstuk worden beknopt de beschikbare voorzieningen toegelicht. Voor een uitgebreidere beschrijving hiervan en de ervaringen ermee, zie *Evaluatie en voorstel voortzetting Asser Energieloket.*

Voorzieningenwijzer (via Vaart Welzijn)

Buurtwerkers helpen inwoners met energiearmoede om inzichtelijk te maken voor welke regelingen ze in aanmerking komen. Zij doen dit door samen met de inwoner de Voorzieningenwijzer in te vullen. Daarin wordt de energierekening ook meegenomen. Er wordt ook aandacht besteed aan hoe de energierekening verlaagd kan worden door het nemen van energiebesparende maatregelen. Inzet van de Voorzieningenwijzer levert huishoudens veel besparing op, maar is erg gericht op minimaregelingen. Deze tool biedt daarom weinig voor de groep huishoudens met een inkomen (net iets) boven 120% van het sociaal minimum.

Drents Fixteam

Het Drents Fixteam kan gratis kleine energiebesparende maatregelen aanbrengen, zoals LED-lampen, tochtstrips en radiatorfolie. Sinds 2022 zijn er in de gemeente Assen bijna 700 Fixteambezoeken geweest.

Energiecoach

De energiecoach kan tips geven over hoe inwoners door middel van gedragsverandering of kleine maatregelen energie kunnen besparen. Ook wijst de energiecoach inwoners op het belang van een goed binnenklimaat en ventilatie. Sinds 2022 zijn er bijna 400 energiecoachbezoeken geweest in de gemeente Assen.

Energiebespaaradviseurs

In 2023 is Actium gestart met het inzetten van energiebespaaradviseurs. Deze adviseurs zijn er speciaal voor huurders die in financiële problemen dreigen te komen door de stijgende energiekosten. Actium is van plan om ook in de komende jaren energiebespaaradviseurs in te zetten. Het Asser Energieloket werkt met deze energiebespaaradviseurs samen door hen bijvoorbeeld een rol te geven in acties van het Drents Fixteam en bij het verstrekken van witgoedwissels.

Energieadviseur

Woningeigenaren kunnen een gratis energieadvies krijgen voor het verduurzamen van hun woning. Dit kan samengaan met trajectbegeleiding voor het aanvragen van subsidies en/of leningen als de inwoner daar behoefte aan heeft. Vanaf november 2023 zijn er door het Energieloket meer dan 500 maatwerkadviezen verstrekt.

Witgoedwissel

Met de witgoedwissel konden huishoudens met energiearmoede een energieslurpend witgoedapparaat gratis inwisselen voor een energiezuinig exemplaar. De witgoedwissel was beschikbaar voor woningeigenaren én huurders. 477 huishoudens hebben hier gebruik van gemaakt, waarvan 90% door huurders. De witgoedwissel levert de 477 huishoudens in totaal zo'n €19.080,- op per jaar aan bespaarde energiekosten.

Energieverbruiksmanager

In gemeente Assen konden inwoners gratis de SlimWonen App downloaden om inzicht te krijgen in hun energiegebruik. Ook was er een speciale activiteit voor kinderen aan gekoppeld en kon de app gebruikt worden voor acties en tips. 4.762 huishoudens hebben deze app gedownload, waarvan 982 huurder bij Actium zijn.

Aanpak collectieve actie isolatie

In onze collectieve acties bieden we in buurten waarvan we weten dat inwoners weinig inkomen en slecht geïsoleerde woningen hebben intensieve begeleiding aan inwoners die hun woning willen isoleren. Inwoners worden ontzorgd met een energieadvies, het aanbod van de onderstaande subsidies/leningen en trajectbegeleiding. Deze aanpak wordt in 2025 uitgerold middels twee pilots in de wijken Lariks en Pittelo met elk 100 woningen. Eind 2025 breiden we de acties uit over andere buurten in Assen.

Gemeentelijke subsidieregeling lokale aanpak isolatie

Via deze gemeentelijke subsidieregeling kunnen inwoners met een slecht geïsoleerde woning onder een bepaalde WOZ-waarde en waarvan de bewoners aan enkele andere voorwaarden voldoen, maximaal €1981,- krijgen voor het uitvoeren van isolatie- en bepaalde ventilatiemaatregelen in hun woning. Voor de subsidie moet de inwoner een ondertekende offerte of opdrachtbevestiging aanleveren.

Gemeentelijke subsidieregeling energiebesparende isolatiemaatregelen (via SNN)

Via deze gemeentelijke subsidieregeling die uitgevoerd wordt door het SNN, kunnen inwoners met een inkomen tot 150% van het sociaal minimum en die aan enkele andere voorwaarden voldoen, maximaal €2500 krijgen voor het uitvoeren van isolatiemaatregelen in hun woning. Tot nu toe hebben meer dan 150 huishoudens in Assen deze subsidie aangevraagd voor een totale waarde van meer dan €343.000. Voor

7. Beschikbare voorzieningen en benutting

de subsidie moet de inwoner een ondertekende offerte of opdrachtbevestiging aanleveren.

Provinciale regeling isolatiemaatregelen (via SNN)

Via de provincie Drenthe kunnen inwoners met een inkomen tot 230% van het sociaal minimum en die aan enkele andere voorwaarden voldoen, maximaal €2500 krijgen voor het uitvoeren van isolatiemaatregelen in hun woning. Tot nu toe hebben in de gemeente Assen meer dan 280 huishoudens deze subsidie aangevraagd voor een totale waarde van meer dan €637.000. Voor de subsidie moet de inwoner een ondertekende offerte of opdrachtbevestiging aanleveren.

Subsidie Waardevermeerdering (via SNN)

Deze regeling is bedoeld voor woningeigenaren of huurders van woningen in het aardbevingsgebied met erkende bevingsschade. Als de inwoner een schaderapport of schadevergoeding van €1000 of meer heeft ontvangen, kan die €4000 ontvangen om het huis te verduurzamen. Een deel van de gemeente Assen valt onder het aardbevingsgebied.

ISDE (via RVO)

Woningeigenaren kunnen de landelijke Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE) aanvragen voor woningisolatie (glas, dak, vloer, muur, gevel), duurzame energieopwekking (zonneboiler of warmtepomp), elektrisch koken en voor aansluiting op een warmtenet. Het subsidiebedrag ontvangen inwoners nadat de maatregelen zijn uitgevoerd. Bij deze subsidie moeten inwoners de maatregelen dus eerst voorfinancieren. Sinds 2021 hebben 4721 huishoudens in de gemeente Assen deze subsidie aangevraagd.

Energietoeslag (via WPDA)

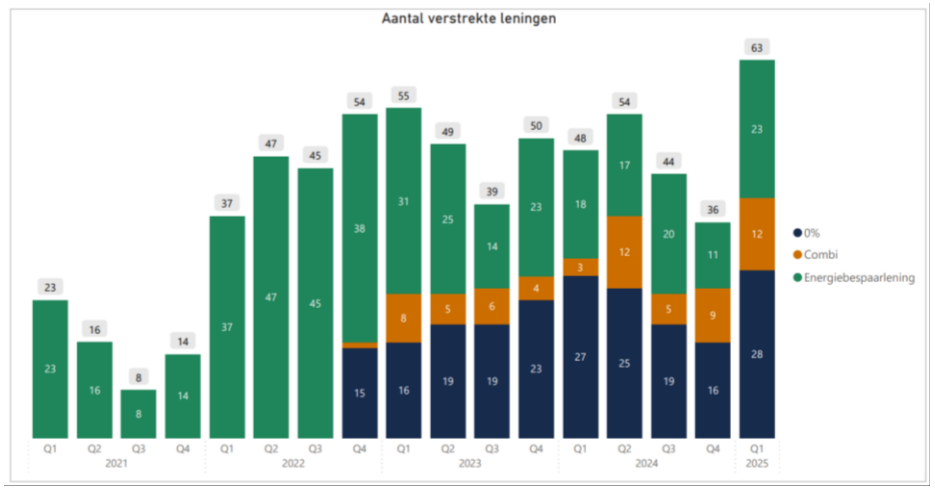
In 2022 konden inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum €800,- krijgen voor het betalen van hun energierekening en in 2023 €1300,-. Deze toeslag heeft er in 2023 voor gezorgd dat het aantal energiearme huishoudens meer dan halveerde.[26] Inmiddels bestaat de energietoeslag niet meer en is deze vervangen door het Tijdelijke Noodfonds Energie (zie hieronder).

Tijdelijke Noodfonds Energie (TNE)

Huishoudens met een hoge energierekening én een inkomen tot 200% van het sociaal minimum konden een aanvraag doen voor financiële tegemoetkoming via het Tijdelijke Noodfonds Energie. In 2024 is in Assen in totaal €267.585,- uitgekeerd aan 526 huishoudens.[27] Het Noodfonds is half april 2025 opnieuw geopend en is een week later weer gesloten omdat het maximum aantal aanvragen bereikt was.[28]

Energiebespaarlening (via Warmtefonds)

Deze lening kan aangevraagd worden via het Warmtefonds. De rente van deze lening is 0% voor woningeigenaren met een verzamelinkomen van minder dan €60.000. Inwoners kunnen minimaal €1.000 en maximaal €28.000 lenen voor woningisolatie, duurzame energieopwekking en -opslag en CO_2-gestuurde ventilatie. Sinds 2021 hebben in de gemeente Assen twee VvE's met in totaal 89 wooneenheden in totaal geleend voor €1,4 miljoen. Sinds 2021 hebben 682 particulieren geleend voor in totaal €8,5 miljoen.

Figuur 4. Aantal verstrekte leningen per kwartaal sinds 2021 aan particulieren in de gemeente Assen.

[26] Bron: https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/27/compensatie-en-energiebesparing-remden-energiearmoede, geraadpleegd op 24-06-2025.
[27] Bron: https://dashboard.noodfondsenergie.nl/, geraadpleegd op 03-06-2025.
[28] Bron: https://www.noodfondsenergie.nl/news#noodfonds-gesloten, geraadpleegd op 30-04-2025.

7. Beschikbare voorzieningen en benutting

Verzilverlening (via SVn)
Deze regeling is bedoeld voor aanpassingen in de woning zodat inwoners vanaf 10 jaar voor de AOW-leeftijd langer thuis kunnen blijven wonen. De meeste maatregelen die onder de Assense regeling vallen, hebben niet te maken met verduurzaming. De enige maatregel die daar wel onder valt, is het aanpassen van de keuken om op inductiekoken over te gaan. De Verzilverlening wordt in Assen ongeveer 1 à 2x per jaar aangevraagd.

Gemeente Assen

juli ’25, Gemeente Assen

info@assen.nl
140592